

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	AZLL101 Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya, 3 kredit 6 AKTS																					
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar																					
	Program (bakalavr, magistr)	Bakalavriat																					
	Tədris semestri	2023/2024-cü tədris ilinin payız semestri																					
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Dos. Sevinc Ağayeva																					
	E-mail:	Sevinj.Aghayeva@khazar.org																					
	Mühazirə otağı/Cədvəl																						
	Konsultasiya vaxtı	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda																					
Prerekvizitlər	Yoxdur																						
Tədris dili	Azərbaycan dili																						
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi																						
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	<p>Dərsliklər: Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, "Elm və təhsil", 2021. Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı, "Adiloglu" nəşriyyatı, 2021</p> <p>Əlavə ədəbiyyat Abdullayev Nadir. Nitq mədəniyyətinin əsasları. Bakı, "Elm və təhsil", 2014. Allan və Barbara Piz. Bədən dili haqqında mükəmməl kitab. Bakı, "Qanun" nəşriyyatı, 2016. Aristotel. Ritorika. Birinci kitab. İkinci kitab. Üçüncü kitab. Bakı, "Turan" nəşriyyatı, 2008. Cəfərov Nizami, Mərdanova Samirə, Qəribli Aysel. Azərbaycan nitq mədəniyyəti. Bakı, "Şərq-Qərb", 2018. Cəfərov Vəliyulla. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərs vəsaiti. Bakı, 2021. Deyl Karnegi. Dostları necə qazanmalı və insanlara necə təsir etməli. Bakı, "Qanun" nəşriyyatı, 2019. Eminli Böyükhanım, Paşayeva Günel. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərs vəsaiti. Sumqayıt, SDU-nun Redaksiya və nəşr işləri şöbəsi, 2021. İsmayılova Mahirə. Azərbaycan dilində akademik kommunikasiyanın aktual problemləri. Bakı, ADPU, 2022. Nəzəroğlu Cəlalə. Danışığınla həyatı qazan. Bakı, "TEAS press", 2020. Şiriyev Fikrət. Azərbaycan dilinin nitq mədəniyyəti və kommunikasiya. Dərs vəsaiti. Bakı, "Elm və təhsil", 2020.</p> <p>Internet resursları: http://www.korpus.azerbaycandili.az/Vocabularies/Download/6022/Orfoqrafiya_15.03.2021.pdf https://e-qanun.az/framework/47674 https://nk.gov.az/az/documents/1/ (Qərarlar) https://nk.gov.az/az/documents/7/ (Sərəncamlar) https://azertag.az/</p>																						
Tədris metodları	<p>Təqdimat</p> <p>Qruplarla iş</p> <p>Sual-cavab</p>	+ + +																					
Qiymətləndirmə	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Komponentləri</th> <th>Tarix/son müddət</th> <th>Faiz (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aralıq imtahani</td> <td>Tədrisin 8-ci həftəsində "Aralıq imtahani" keçiriləcək.</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Fəallıq</td> <td></td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Çalışma, tapşırıq və praktik işlər</td> <td></td> <td>10+10</td> </tr> <tr> <td>Davamıyyət</td> <td></td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Final imtahani</td> <td>2023-cü ilin iyun ayında final imtahani keçiriləcək.</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Yekun</td> <td></td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)	Aralıq imtahani	Tədrisin 8-ci həftəsində "Aralıq imtahani" keçiriləcək.	30	Fəallıq		5	Çalışma, tapşırıq və praktik işlər		10+10	Davamıyyət		5	Final imtahani	2023-cü ilin iyun ayında final imtahani keçiriləcək.	40	Yekun		100	
Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)																					
Aralıq imtahani	Tədrisin 8-ci həftəsində "Aralıq imtahani" keçiriləcək.	30																					
Fəallıq		5																					
Çalışma, tapşırıq və praktik işlər		10+10																					
Davamıyyət		5																					
Final imtahani	2023-cü ilin iyun ayında final imtahani keçiriləcək.	40																					
Yekun		100																					
Kursun təsviri	Qloballaşma dövründə Azərbaycan dilinin tədrisi yeni reallıqlar ortaya çıxmışdır. Müstəqillik dövründə dilin müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılmasına yönəlmış qanunların qəbulu, fəman və																						

	<p>sərəncamların verilməsi Azərbaycan dilinin daha geniş sferada tətbiqinə imkan yaratmışdır. Həmçinin kompüter texnologiyasının inkişafı və bu sisteminin təhsilə nüfuzu dilin praktik sahəsində müəyyən addimların atılması zəruri etmişdir. Bakalavr pilləsi üçün nəzərdə tutulan “Azərbaycan dilində işgūzar və akademik kommunikasiya” kursu da bu ehtiyacdən ortaya çıxmışdır.</p> <p>Kurs bakalavr pilləsində təhsil alanlara dilin praktik yönünü mənimsməkdən ibarət olmaqla yanaşı, təhsil alanların həm yazılı, həm də şifahi üslubunun formallaşması, işgūzar və akademik kommunikasiyanın növləri haqqında məlumatları əldə etməsini əhatə edir. Həmçinin bu fənnin tədrisi işgūzar kommunikasiyanın xüsusiyyətləri və onların hazırlanması, eləcə də akademik kommunikasiyanın xüsusiyyətlərini və tətbiqini öyrətməklə əlaqəlidir.</p>
Kursun məqsədləri	<p>Azərbaycan dilində özünü şifahi və yazılı şəkildə ifadə etmək ; İşgūzar və akademik kommunikasiyanın növləri haqqında fikir sahibi olmaq; Onları hazırlaya bilmək və iş və həyat fəaliyyətində tətbiq edə bilmək; İşgūzar yazışma vərdişinə yiylənmək; Sənədlərin quruluşunu öyrənmək və analiz edə bilmək; Akademik yazı qaydalarının strukturunu və məzmununu öyrənmək; Akademik kommunikasiya, akademik yazının növlərini biləcəklər. Akademik yazını hazırlamaq, mənbələrin göstərilməsi qaydalarını bilmək; Elmi işin araşdırılması üsullarını öyrətmək; Nitq normalarına əməl etmək, yazılı nitqin fonetik, leksik və qrammatik normalarını mənimsmək kimi Məsələləri hədəf olaraq müəyyənləşdirmişdir.</p>
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Kursu tamamlayan tələbələr öyrənəcəklər:</p> <p>İşgūzar və akademik kommunikasiyanın növlərini bir-birindən fərqləndirə biləcəklər. İşgūzar və akademik kommunikasiyanın növlərini öyrənəcək və onları iş və həyat fəaliyyətində tətbiq edə biləcəklər. İşgūzar yazışmada etiket qaydalarına əməl etməyi öyrənəcəklər. Sənəd dili ilə tanış ola biləcək və onları hazırlaya biləcəklər. Akademik kommunikasiya haqqında fikir sahibi olacaqlar. Terminoloji lügətlərlə işləmə bacarığı formallaşacaq. Akademik kommunikasiya, akademik yazının növlərini biləcəklər. Müstəqil şəkildə elmi işin tərtibini edəcək, sitatların və mənbələrin göstərilməsi qaydalarını mənimsəyəcək. Elmi işin araşdırılması üsulları ilə tanış olacaq. Mədəni nitq vərdişlərinə yiylənməcək, dil normalarını biləcək və durğu işarələrindən istifadə qaydalarını mənimsəyəcəkdir.</p>
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<p>Fəallıq: Bu meyara aid olan bal semestr boyunca izlənilərək final imtahanından əvvəl yazılıcaqdır. Ayrılacaq 5 bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, sorğu zamanı daha fəal cavab verməsinə, natiqlik sənəti, yadda saxlama və yada salma kimi vərdişlərə malik olmasına, mətn təhlilində göstərdiyi fəallığa, semestr boyu həftəlik dərs proqramına hazırlaşmalarına, yeni və əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağın görə veriləcəkdir.</p> <p>Çalışma, tapşırıq və praktik işlər: Semestr boyu keçiləcək ümumi mövzulara dair çalışma və tapşırıqların yerinə yetirilməsinə görə 10 bal, praktik işlərin təqdim edilməsinə görə 10 bal tədrisin son həftəsində, final imtahanından əvvəl yazılıcaqdır.</p> <p>Davamiyət: Bal verilən zaman tələbənin dərsdə ardıcıl iştiraki və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzrsüz buraxılan hər dərs üçün 0,5 bal çıxılacaq.</p> <p style="text-align: center;">İmtahan haqqında:</p> <p>Aralıq imtahani – 30 bal (imtahanda tələbələrin biliyi həm nəzəri suallar, həm test, həm də keçilən mövzulara aid tapşırıq və çalışmalarla yoxlanılacaqdır)</p> <p>Final imtahani – 40 bal (imtahanda tələbələrin biliyi həm nəzəri suallar, həm test, həm də keçilən mövzulara aid tapşırıq və çalışmalarla yoxlanılacaqdır)</p> <ul style="list-style-type: none"> • İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyat və internet resurslarına müraciət etmək vacibdir. • İstifadə ediləcək elmi vəsaitlərin bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir.

		<ul style="list-style-type: none"> Aralıq və Final imtahanlarında sullar test və klassik ola bilər. 	
	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1		<p>“Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya” fənninin məqsəd və vəzifələri. Azərbaycan dili haqqında məlumat.</p> <p>Azərbaycan dilinin və əlifbasının tarixi inkişafı. Azərbaycan dili dövlət dili kimi..</p>	Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021. (səh.17-57). Pantomim tamaşaşdan seçilmiş fragmənlər izləmək və müzakirə etmək.
2		<p>Kommunikasiya, ünsiyyət, işgüzər kommunikasiya. İşgüzər kommunikasiyanın formaları.</p> <p>Verbal (şifahi və yazılı) kommunikasiya. Qeyri-verbal kommunikasiya</p>	Azərbaycan. Dövlət rəmzləri və atributları. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezident kitabxanası. (səh.3-8). https://files.preslib.az/projects/remz/pdf/atr_dil.pdf
3		<p>Kommunikasiya prosesində Azərbaycan ədəbi dilinin normalar sistemi. Kommunikasiya prosesində intonasiya, vurğu, orfoepik və orfoqrafik qaydalar.</p> <p>Leksik və üslubi norma. Qrammatik norma.</p> <p>Nitq mədəniyyəti konsepsiyası. Fonetik hadisələr</p>	Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021. (səh.300-335). Mətn üzərində iş (norma pozulması hallarının aşkarılması və s.)
4		<p>Azərbaycan dilinin fərdi və funksional üslubları. Bədii üslub. Elmi üslub. Publisistik üslub. Danışlıq üslubu.</p> <p>Kommunikasiya prosesində üslublardan istifadə. Üslubların səciyyəvi xüsusiyyətləri. Azərbaycan ədəbi dilinin üslublarında diferensiasiya və integrasiya halları.</p>	Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya. Bakı, “Adiloglu” nəşriyyatı, 2021. (səh.14-18). Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021. (səh.423-462). Müxtəlif üslublara aid olan mətnlər üzərində iş, onlarda olan ortaq və spesifik cəhətlərin aşkarılması və s.
5		<p>Rəsmi-işgüzər üslub və səciyyəvi xüsusiyyətləri. Rəsmi-işgüzər sənədlərin növləri və onların tərtibinə qoyulan hüquq normaları, qaydalar.</p> <p>Elektron sənədlərə dair tələblər. Ərizə, növləri və tərtibi zamanı gözlənilməli olan müvafiq tələblər.</p>	Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021. (səh.462-472). Ərizə yazmaq
6		Şəxsi sənədlər. Tərcüməyi-hal və tərtibi zamanı gözlənilməli olan müvafiq qaydalar.	Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzər və

		CV hazırlayarkən qeyd olunmalı məlumatlar: ad, soyad, doğum tarixi və yeri, ünvan, təhsil, iş təcrübəsi, sosial fəallıq və s. CV yazarkən ən çox edilən səhvələr.	akademik kommunikasiya.Bakı, “Adiloglu” nəşriyyatı, 2021. (səh.178-186). Tərcüməyi-hal və CV hazırlamaq.
7		Kommunikasiya prosesində nitq mədəniyyətinin rolü. Mədəni nitqə verilən tələblər. Nitqin münasibliyi, zənginliyi, təmizliyi, dəqiqliyi və s. Punktuasiya və durğu işarələri. Yazılı kommunikasiya zamanı durğu işarələrinən düzgün istifadə.	Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021. (səh.336-359; 403-422). Mətn üzərində iş (buraxılmış durğu işarələrini qeyd eləmək və s.)
8		Aralıq imtahani. Elektron işgüzər rabitə. Poçt yazılmaları. Elektron rabitə. Elektron dizayn. E-poçt quruluşu və ölçüsü. Elektron poçt. Elektron poçt nümunəsi. Elektron imza. Məktub yazmağın prinsipləri.	Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya.Bakı, “Adiloglu” nəşriyyatı, 2021. (səh.218-226). Elektron məktub hazırlayaraq müəllimin poçt ünvanına göndərmək.
9		İşgüzər ünsiyyətdə dialoq janrları. Dialoq, növləri və meyarları. İşgüzər səhbət. İşgüzər danişiqlər. Görüşlər. Mətbuat konfransları. İşgüzər müzakirə, mübahisə etmək mədəniyyəti. İşgüzər görüşlərin vaxtı, məkanı və qaydaları.	Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya.Bakı, “Adiloglu” nəşriyyatı, 2021. (səh.57-77). Gənclər üçün aktual bir mövzuda müzakirə təşkil etmək.
10		İşgüzər ünsiyyətdə monoloji janrlar. Monoloji nitq. İctimai nitq. Natiqlər üçün tövsiyələr. Şifahi təqdimatda jestlərin rolü. Layihə hazırlığı və onun təqdimatı. Təqdimat nitqi və onun prinsipləri. Təqdimata diqqəti artırmaq üçün istifadə olunan üsullar.	Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya.Bakı, “Adiloglu” nəşriyyatı, 2021. (səh.78-86; 145-151). Tanınmış natiqlərdən biri haqqında təqdimat hazırlamaq.
11		İşgüzər ünsiyyət etikası və psixologiyası. İşgüzər ünsiyyətdə təsir üsulları. İşgüzər ünsiyyətdə nitq etiket qaydaları. İşgüzər ünsiyyətdə davranışlı idarə edən və tənzimləyən fənd. İşgüzər ünsiyyətin vacib psixoloji amili. İşgüzər ünsiyyət üslubunun növləri.	Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzər və akademik kommunikasiya.Bakı, “Adiloglu” nəşriyyatı, 2021.

			(səh.101-123).
12		Rəsmi məktublar. Sorğu metodu İformasiya sorğusu və onu xüsusiyyətləri. Məktubun tərzi, dizaynı, quruluşu. Yazılı mesajların əsas növləri. Təklif məktubu, zəmanət məktubu, təşəkkür məktubu və s. Yazılı işgüzar ünsiyyətin mədəniyyətlərərəsi ölçüsü. Detalların qeydiyyatı üçün beynəlxalq qaydalar.	Xəlilov Buludxan. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Bakı, “Adiloğlu” nəşriyyatı, 2021. (202-217; 238-247). Hər hansı aktual bir mövzuda informasiya sorğusu aparmaq və nəticəsini təqdim etmək
13		Akademik kommunikasiya. Akademik yazının növləri. Elmi işin tərtibi. Sitatların və mənbələrin göstərilməsi. Elmi işin araştırma üsulları. Tədqiqatçılıq qabiliyyətinin formalasdırılması. Şifahi akademik kommunikasiyanın monoloji janrları: məruzə, mühazirə, çıxış.	Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021. (səh.184-198; 206-211). Əvvəlcədən verilmiş mövzuda çıxış etmək.
14		Yazılı akademik kommunikasiya. Akademik yazı qaydaları. Akademik yazı növü kimi tezislərin hazırlanmasına qoyulan tələblər. Tezislərin quruluşu: xülasə, aclar sözlər, giriş, məsələnin qoyuluşu və həlli, nəticə. Tezislərdə elmi yenilik, aktuallıq və s.	Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021. (səh.211-220; 234-238; 288-290). İxtisasa uyğun aktual bir mövzuda tezis hazırlamaq
15		Yazılı elmi mətnlər. Elmi məqalə, dissertasiya, monoqrafiya və s. haqqında ümumi məlumat. Plagiat barədə məlumat.	Məmmədli Nadir. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, “Elm və təhsil”, 2021. (səh.227-229; 270-290).
		Final imtahani	.

Təsdiq edirəm!

dos.Dilbər Zeynalova

Dillər və ədəbiyyatlar deparmentinin müdürü